

UBND TỈNH BÀ RỊA – VŨNG TÀU
TRƯỜNG CAO ĐẲNG KỸ THUẬT CÔNG NGHỆ

GIÁO TRÌNH

MÔ ĐUN: TIN HỌC VĂN PHÒNG

NGHỀ: CÔNG NGHỆ THÔNG TIN

TRÌNH ĐỘ: TRUNG CẤP

(Ban hành kèm theo Quyết định số:/QĐ-CDKTCN, ngày ... tháng ... năm 20..... của Hiệu trưởng Trường Cao đẳng Kỹ thuật Công nghệ BR-VT)

TUYÊN BỐ BẢN QUYỀN

Nhằm đáp ứng nhu cầu học tập và nghiên cứu cho giảng viên và sinh viên ngành Công nghệ Thông tin trong trường Cao đẳng Kỹ thuật Công nghệ Bà Rịa – Vũng Tàu, chúng tôi đã thực hiện biên soạn tài liệu Tin học nâng cao này.

Tài liệu được biên soạn thuộc loại giáo trình phục vụ giảng dạy và học tập, lưu hành nội bộ trong Nhà trường nên các nguồn thông tin có thể được phép dùng nguyên bản hoặc trích dùng cho các mục đích về đào tạo và tham khảo.

Mọi mục đích khác mang tính lệch lạc hoặc sử dụng với mục đích kinh doanh thiếu lành mạnh sẽ bị nghiêm cấm.

LỜI GIỚI THIỆU

Giáo trình Tin học văn phòng được xây dựng và biên soạn trên cơ sở chương trình khung đào tạo nghề Công nghệ thông tin trình độ Trung cấp nghề đã được Trường Cao đẳng Kỹ thuật Công nghệ phê duyệt.

Giáo trình Tin học văn phòng được biên soạn để bổ sung thêm vào môn Tin học các kiến thức nâng cao để người học hệ trung cấp đạt được Chuẩn kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin cơ bản theo quy định của Bộ Thông tin và Truyền thông.

Nội dung giáo trình gồm 6 bài:

Bài 1: Sử dụng Control Panel

Bài 2. Xử lý văn bản

Bài 3. Sử dụng một số hàm cơ bản toán học và chuỗi

Bài 4. Sử dụng hàm logic (AND, OR) và điều kiện (IF)

Bài 5. Sử dụng hàm tìm kiếm (Vlookup, Hlookup)

Bài 6. Sử dụng hàm thống kê có điều kiện (COUNTIF, SUMIF) và biểu đồ

Giáo trình được biên soạn dựa trên một số tài liệu tham khảo cập nhật, có giá trị với mục tiêu cung cấp một số nội dung chuyên sâu về Microsoft Word và Excel cho người học. Tuy nhiên, nội dung trình bày vẫn chưa được đầy đủ và không tránh khỏi thiếu sót. Tôi rất mong nhận được các ý kiến đóng góp, bổ sung để giáo trình ngày càng hoàn thiện hơn.

Tôi chân thành cảm ơn các đồng nghiệp trong khoa Công nghệ thông tin đã có những ý kiến đóng góp giá trị cho nội dung giáo trình và các tác giả đã biên soạn, chia sẻ các tài liệu bổ ích.

Bà Rịa – Vũng Tàu, ngày tháng năm
2020

Biên soạn

Trần Lệ Thủy

MỤC LỤC

GIÁO TRÌNH

Môn học/Mô đun

Tên mô đun: TIN HỌC VĂN PHÒNG

Mã mô đun: MĐ10

Vị trí, tính chất mô đun, ý nghĩa và vai trò của mô đun:

- Vị trí: mô đun được học sau mô đun Tin học và trước các mô đun chuyên môn khác.
- Tính chất: Là mô đun bổ trợ các kiến thức chuyên sâu về phần mềm Word và Excel của chương trình đào tạo trung cấp các nghề Công nghệ thông tin.

- Ý nghĩa và vai trò của môn học/mô đun: Môn học giúp bổ sung kiến thức nâng cao để người học hệ trung cấp đạt được Chuẩn kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin cơ bản theo quy định của Bộ Thông tin và Truyền thông

Mục tiêu của mô đun: Sau khi học xong mô đun này, học sinh – sinh viên có năng lực:

- Về kiến thức:

- + Trình bày được công dụng của việc thiết lập chế độ điều khiển máy tính như: bảo vệ máy tính, cài đặt hay gỡ bỏ phần mềm, điều chỉnh định dạng ngày giờ.
- + Trình bày được công dụng của việc thiết lập Reference và việc thêm, bỏ ngắt trang, trong word.
- + Trình bày được công dụng của việc thiết lập mật khẩu cho văn bản, lưu văn bản trên mạng, đính kèm văn bản theo thư điện tử.
- + Trình bày được công dụng, cú pháp của các hàm cơ bản với nhiều dạng điều kiện khác nhau trong Excel.

- Về Kỹ năng:

- + Thiết lập được chế độ bảo vệ máy tính: tạo user và password.
- + Thiết lập được các định dạng ngày giờ, tiền tệ.
- + Cài đặt, gỡ bỏ và sử dụng được một số phần mềm tiện ích thông dụng
- + Tạo được tham chiếu (reference). Thêm, sửa, xóa chú thích tại chân trang (footnote), chú thích tại cuối bài (endnote).
- + Lưu văn bản dưới các kiểu tập tin khác nhau (.rtf, .pdf, .txt).
- + Đặt mật khẩu để kiểm soát truy nhập tập tin văn bản.
- + Đính kèm văn bản theo thư điện tử.
- + Lưu văn bản trên mạng (ghi vào các ổ mạng, các thư mục trực tuyến).
- + Soạn và xử lý một văn bản hành chính mẫu.
- + Vận dụng được các hàm xử lý chuỗi, hàm logic (IF,AND,OR), hàm tìm kiếm (VLOOKUP,HLOOKUP), kết hợp nhiều hàm (hàm lồng hàm) với

nhiều điều kiện và tạo biểu đồ trong Excel vào từng bài tập cụ thể khác nhau.

- Về năng lực tự chủ và trách nhiệm:

- + Nhận thức được tầm quan trọng và thực hiện đúng quy định của pháp luật, có trách nhiệm trong việc sử dụng máy tính và công nghệ thông tin trong đời sống, học tập và nghề nghiệp;
- + Có ý chủ động, độc lập trong công việc, tự học để cập nhật kiến thức, nâng cao trình độ chuyên môn.
- + Có khả năng vận dụng các kiến thức đã học và tự học để đáp ứng yêu cầu nghề nghiệp trong sự phát triển của công nghệ thông tin và xã hội hiện nay.
- + Có tinh thần trách nhiệm, ý thức tổ chức kỷ luật, tác phong công nghiệp, nhiệt tình, tự tin, chịu khó để làm việc độc lập, tinh thần hợp tác, khả năng phối hợp để tham gia làm việc theo nhóm trong học tập, lao động và các hoạt động khác.

BÀI 1: SỬ DỤNG CONTROL PANEL

Mã bài: 10.1

Giới thiệu:

Bài này giới thiệu về công dụng và cách thiết lập các chế độ điều khiển máy tính như: bảo vệ máy tính, cài đặt hay gỡ bỏ phần mềm, điều chỉnh định dạng ngày giờ, tạo user và password.

Mục tiêu:

- Trình bày được công dụng của việc thiết lập chế độ điều khiển máy tính như: bảo vệ máy tính, cài đặt hay gỡ bỏ phần mềm, điều chỉnh định dạng ngày giờ.
- Thiết lập được chế độ bảo vệ máy tính: tạo user và password.
- Thiết lập được các định dạng ngày giờ, tiền tệ.
- Cài đặt, gỡ bỏ và sử dụng được một số phần mềm tiện ích thông dụng
- Nghiêm túc, tự giác trong học tập.
- Rèn luyện tính cẩn thận, kiên trì, sáng tạo.
- Bảo đảm an toàn và vệ sinh cho người và thiết bị trong phòng máy.

Nội dung:

1. Region and Language

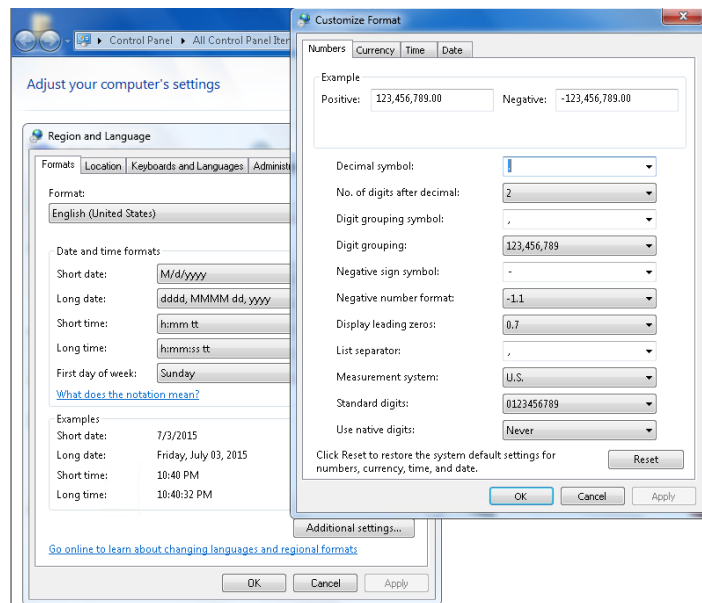
Trong bảng điều khiển Control Panel, Regional and Language Option (biểu tượng hình quả địa cầu) cho phép lựa chọn các quy định đối với khu vực (như định dạng ngày, tháng, tiền tệ, ...) và ngôn ngữ hiển thị.

Đối với một số phần mềm ứng dụng, cũng như một số file excel được định dạng theo chuẩn format ngày giờ cũng như kiểm tiền tệ của Việt Nam thì phải điều chỉnh lại hệ thống cho phù hợp với việc định dạng này.

+ Đối với Windows 7, 8 và 8.1:

Để có thể điều chỉnh lại định dạng số, ngày, giờ và tiền tệ:

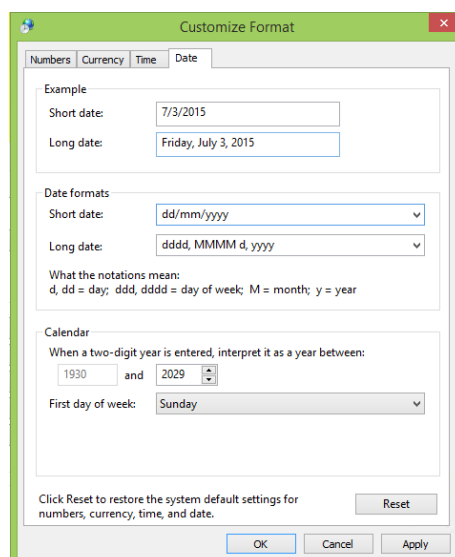
Bước 1: [Start](#) → [Control Panel](#) → Region and Language (đối với Windows 8 và 8.1 chọn Region). Trong tab Formats, nhấn vào nút Additional settings...

Hình 1.1. Hộp thoại Customize Format

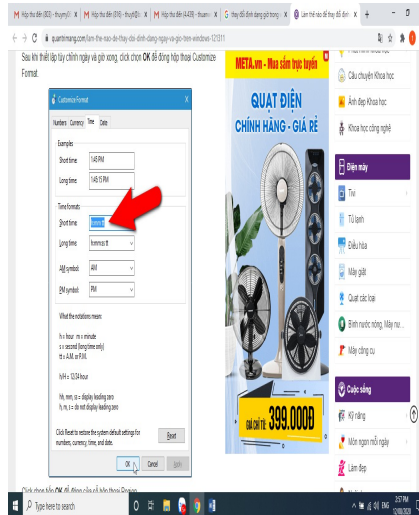
Bước 2:

- Để chuyển đổi định dạng ngày, chọn tab Date → trong ô **Short date** nhập **dd/mm/yyyy** (nếu muốn chuyển thành ngày/tháng/năm), nhập **mm/dd/yyyy** (nếu muốn chuyển thành dạng tháng/ngày/năm).

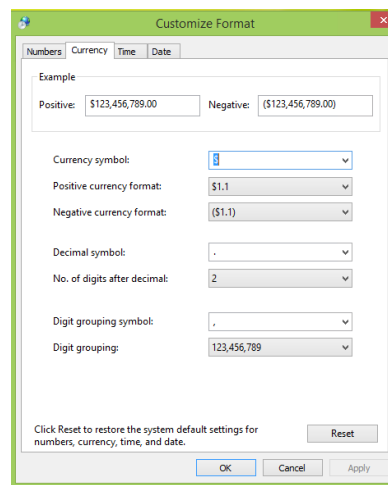
Hình 1.2. Chuyển đổi định dạng ngày/tháng/năm

- Để chuyển đổi định dạng giờ, chọn tab Time → trong ô **Short time** nhập **hh:mm:ss** (định dạng giờ:phút:giây).

Hình 1.3. Chuyển đổi định dạng giờ:phút:giây.

- Để chuyển đổi đơn vị tiền tệ, chọn tab **Currency**. Trong ô Currency Symbol có thể thay thế biểu tượng \$ thành **VND** (chuyển đơn vị tiền tệ từ đô la sang đồng Việt Nam).

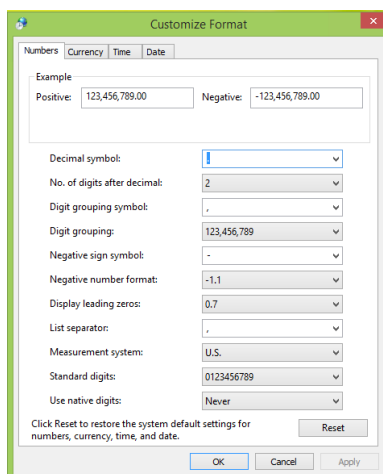

Hình 1.4. Chuyển đổi định dạng tiền tệ.

- Để thay đổi định dạng số, chọn tab **Numbers**.
Đối với định dạng số theo mặc định kiểu US thì dấu phẩy (,) được dùng để đánh dấu một nhóm (group) số, còn dấu chấm (.) được dùng để đánh dấu phần lẻ. Ví dụ số một trăm nghìn thì sẽ được biểu diễn là 100,000 và số có phần lẻ sẽ được biểu diễn là 3.5 (đọc là ba phẩy năm). Để có thể chuyển đổi thành định dạng theo kiểu Việt Nam thì chuyển đổi như sau:

Trong ô **Decimal symbol** thay dấu chấm (.) thành dấu phẩy (,).

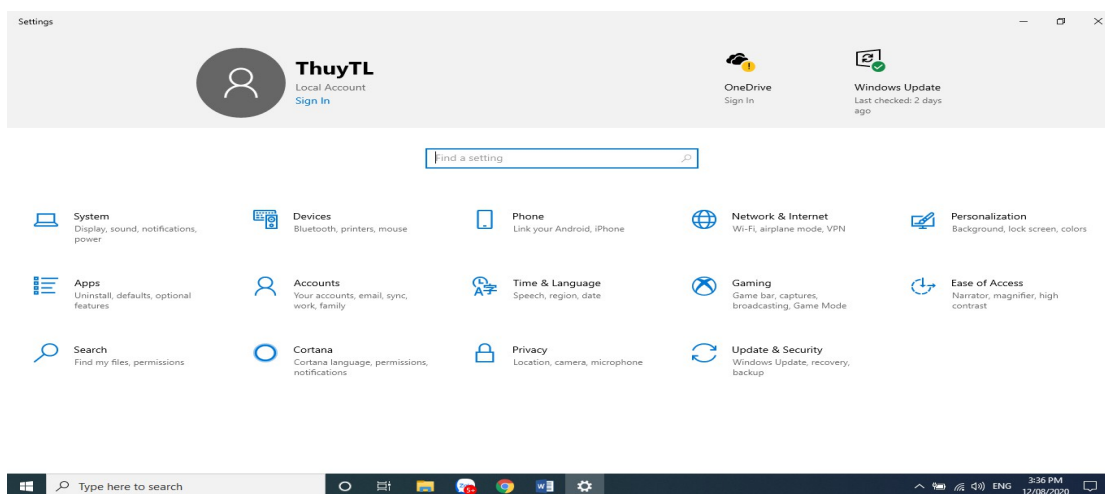
Trong ô **Digit grouping symbol** thay dấu phẩy (,) thành dấu chấm (.).

Hình 1.5. Chuyển đổi định dạng số

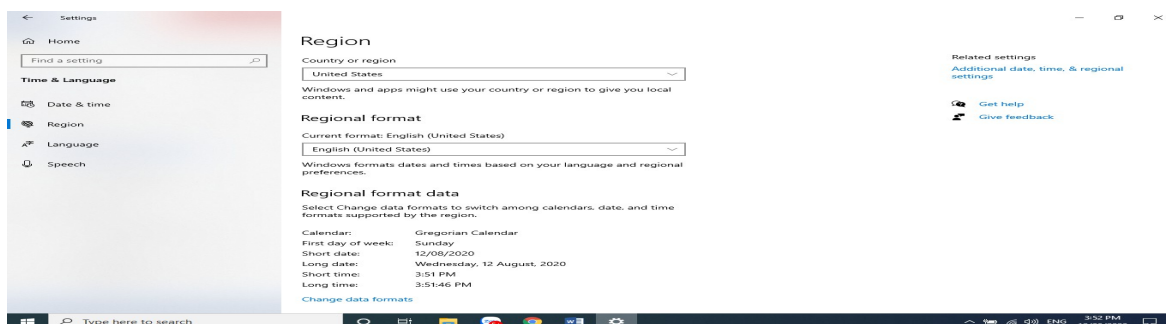
+ **Đối với Win 10:**

Bước 1: Click vào Start → Settings → Time & Language.

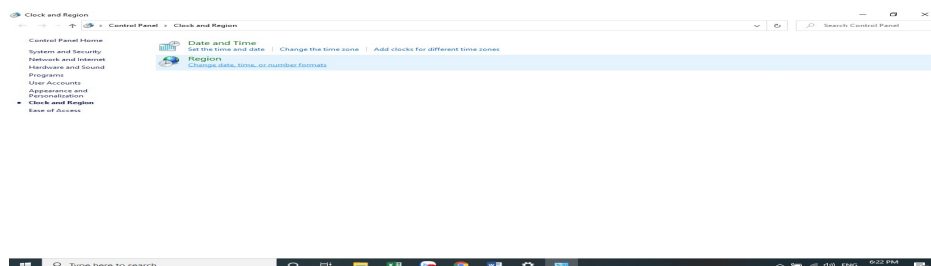
Hình 1.6. Tùy chọn Time & Language trong hộp hội thoại Setting

Bước 2: Chọn Region → Additional date time & regional setting.

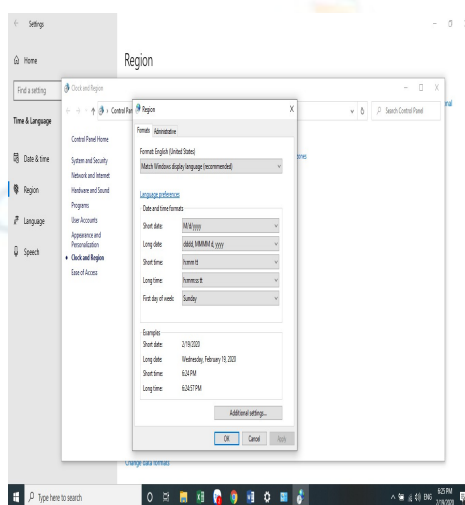
Hình 1.7. Chọn Additional date time & regional setting

Bước 3: Chọn Region

Hình 1.8. Tùy chọn Region

Bước 4: Hộp thoại Region

Hình 1.8. Hộp thoại Region

Bước 5: Thay đổi thông số tương tự như đối với Win 7.

2. Devices and Printers

Các thiết bị ngoại vi và máy in cung cấp một kết nối để truy xuất và tương tác với các thiết bị được kết nối và thiết bị không dây. Người dùng có thể dễ dàng kết nối các thiết bị ngoại vi với máy tính sử dụng cổng USB, Bluetooth hoặc là Wi-Fi. Các thiết lập, cấu hình được thiết lập đơn giản bằng Wizard. Khi kết nối một thiết bị vào máy tính, Windows nhận ra nó và sẽ tự động tải về hoặc cài đặt trình điều khiển phù hợp cho thiết bị, thiết bị sẽ hoạt động mà hầu như không cần phải cài đặt thêm bất kỳ phần mềm nào. Khi thiết bị được kết nối vào máy tính, sẽ thấy nó tại thư mục Devices and Printer, và có thể dễ dàng truy cập vào các tác vụ chính để thực hiện công

việc của bạn như là tùy chỉnh chuột hoặc webcam. Thêm vào đó, các thiết bị in đa chức năng sẽ hiển thị từng chức năng riêng biệt mà nó có thể thực hiện. Nhờ vậy, sẽ không cần phải thao tác quá nhiều để quản lý việc in, quét (scan), gửi fax...

Hiện nay có hai hình thức sử dụng máy in phổ biến là: cài đặt máy in cục bộ (tức là cắm trực tiếp máy in vào máy tính) và cài đặt để in qua mạng (sử dụng nguyên tắc chia sẻ tài nguyên in ấn của một máy in qua giao thức chia sẻ máy in của máy chủ hoặc máy trạm ngang hàng có kết nối tới máy in).

+ Cách thêm máy in trên Windows 10 qua mạng.

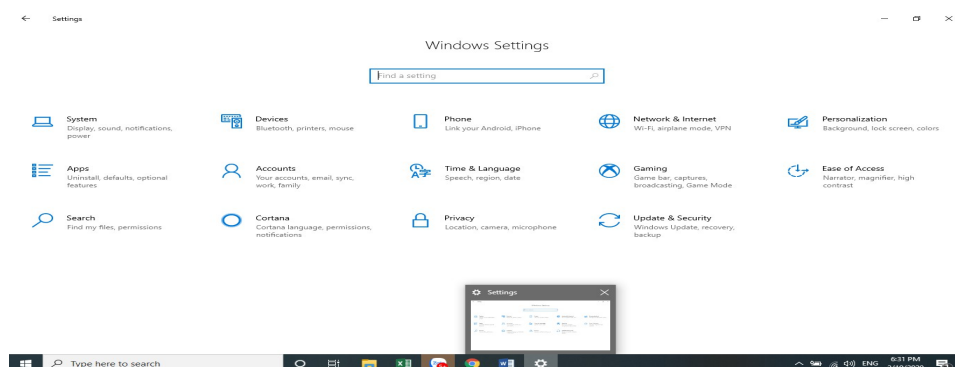
Một máy in mạng kết nối thông qua mạng cục bộ, chẳng hạn như [Bluetooth](#) hoặc WiFi, trước khi kết nối với máy in, hãy bật nó lên và để nó tham gia vào mạng.

Lưu ý: Có thể cần sự cho phép của admin để cài đặt máy in chia sẻ, chẳng hạn như máy in trên mạng nội bộ của công ty.

Bước 1: Chọn Start → Settings.

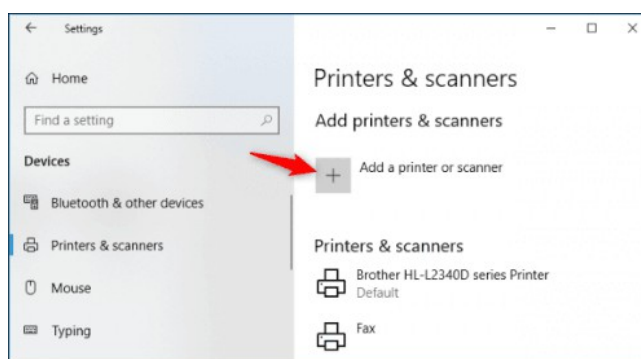
Bước 2: Chọn Devices.

Bước 3: Chọn Printers & Scanners.

Hình 1.8. Tùy chọn Device trong Windows Setting

Bước 4: Chọn Add Printer or Scanner.

Hình 1.9. Chọn Add Printer or Scanner

Bước 5: Đợi trong khi Windows 10 tìm kiếm các máy in gần đó.

Bước 6: Chọn tên của máy in muốn thêm, sau đó làm theo các hướng dẫn trên màn hình để cài đặt máy in vào máy tính.

Bước 7: Nếu máy in muốn sử dụng không xuất hiện trong danh sách các máy in khả dụng, hãy chọn *The printer that I want isn't listed*.

Bước 8: Chọn tùy chọn tương ứng với máy in và nhấn **Next**.

Bước 9: Làm theo các hướng dẫn trên màn hình để cài đặt máy in.

+ Cách thêm máy in vào Windows 10: Cục bộ

Khi thiết lập một máy in cục bộ mới, hãy kết nối dây nguồn cũng như dây USB nối với máy tính. Kết nối cáp thường tự động bắt đầu cài đặt driver. Nếu được nhắc, cần tải xuống và cài đặt phần mềm, driver máy in chuyên dụng.

Bước 1: Nhập printers vào hộp Windows Search.

Bước 2: Chọn Printers & Scanners thuộc System Settings trong danh sách kết quả tìm kiếm.

Bước 3: Chọn Add printers or scanners. Đợi trong khi Windows 10 tìm kiếm các máy in gần đó.

Bước 4: Chọn tên của máy in. Làm theo các hướng dẫn trên màn hình để cài đặt máy in vào máy tính.

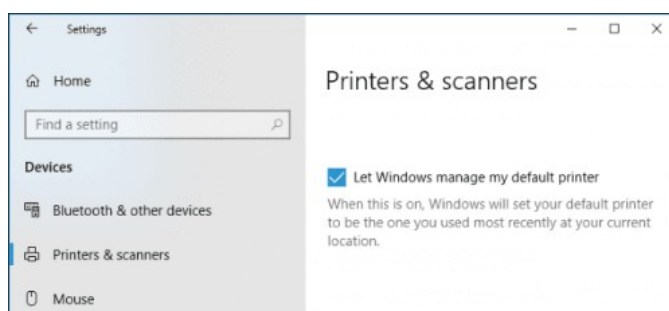
*** Windows 10 không thể tìm thấy máy in cục bộ**

Nếu Windows 10 không thể nhận diện máy in được kết nối bằng dây USB, hãy sử dụng các bước khắc phục sự cố sau.

1. Tắt máy tính.
2. Tắt máy in.
3. Khởi động lại máy tính.
4. Sau khi máy tính khởi động lại, đăng nhập lại vào Windows rồi bật máy in.
5. Cố gắng cài đặt máy in. Nếu Windows vẫn không nhận ra máy in, hãy tiếp tục khắc phục sự cố.
6. Ngắt kết nối cáp USB khỏi cả máy in và máy tính.
7. Kết nối lại cáp, đảm bảo rằng nó được kết nối đúng cách với cả hai thiết bị.
8. Cố gắng cài đặt máy in. Nếu Windows vẫn không nhận ra máy in, hãy tiếp tục khắc phục sự cố.
9. Cắm dây USB vào một cổng USB khác trên máy tính.
10. Kết nối cáp USB trực tiếp với máy tính, nếu Windows vẫn không nhận ra máy in, hãy thử sử dụng cáp USB khác, vì dây bị hỏng sẽ không thể kết nối máy in với máy tính đúng cách.

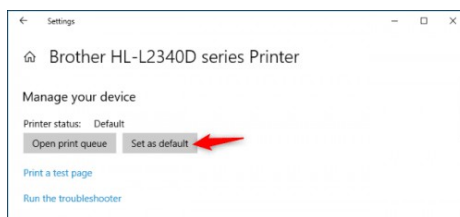
➤ Cài mặc định máy in

Bước 1: Vào Settings > Devices > Printers & Scanners và bỏ chọn tùy chọn Let Windows manage my default printer.

Hình 1.10. Bỏ chọn Let Windows manage my default printer

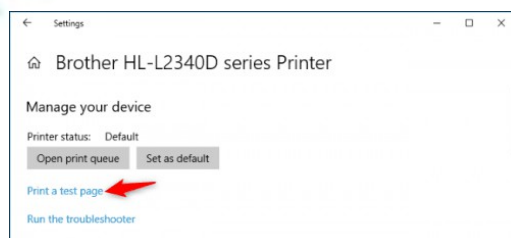
Bước 2: Để chọn máy in mặc định, hãy nhấp vào một máy in trong danh sách Printers & Scanners → Manager → Set as Default.

Hình 1.11. Chọn máy in mặc định

➤ In thử (Print a test page)

Sau khi cài đặt xong, có thể nhanh chóng kiểm tra xem máy in có đang hoạt động và được định cấu hình đúng cách hay không bằng cách in trang thử nghiệm. Chọn Settings → Devices → Printers & Scanners → Manager → Print a test page.

Hình 1.11. Tùy chọn in thử

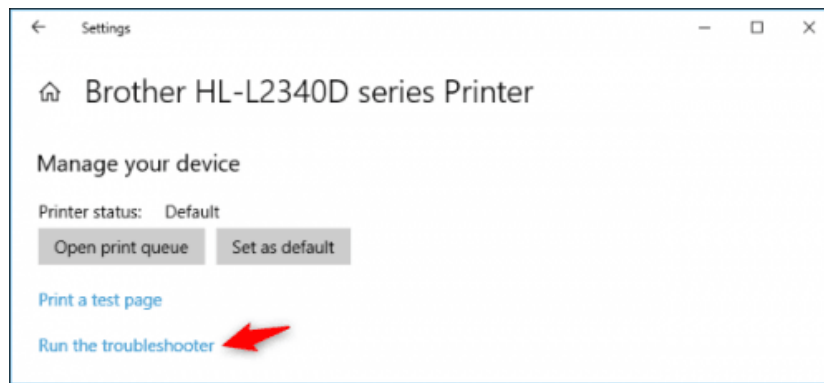
➤ Khắc phục sự cố Máy in bị lỗi

Nếu gặp sự cố với máy in, cần thực hiện một số thao tác để khắc phục:

- + Đảm bảo máy in được bật nguồn và kết nối với máy tính— hoặc mạng Wi-Fi hoặc Ethernet (nếu đó là máy in mạng).

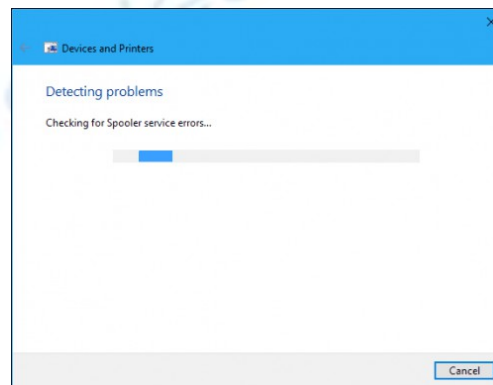
- + Đảm bảo máy in có đủ giấy và kiểm tra xem nó có đủ mực hoặc mực không. Tình trạng mực và mực in có thể xuất hiện trong cửa sổ cài đặt của máy in.

Để khắc phục sự cố máy in trên Windows 10, chọn Settings > Devices > Printers and Scanners → chọn máy in → Manager → Run Troubleshooter để tự động sửa lỗi.

Hình 1.12. Tùy chọn tự động sửa lỗi

Trình khắc phục sự cố máy in kiểm tra nhiều sự cố có thể gây ra sự cố in trên máy tính và cố khắc phục bất kỳ sự cố nào xảy ra. Kiểm tra màn hình để xem nó có báo cáo thông báo lỗi hay không.

Hình 1.13. Quá trình tìm lỗi máy in

Có thể cần chạy các chức năng chẩn đoán khác nhau trên chính máy in. Kiểm tra hướng dẫn sử dụng máy in để biết thêm thông tin về các tính năng chẩn đoán của máy in.

3. Programs and Features

3.1. Cài đặt chương trình

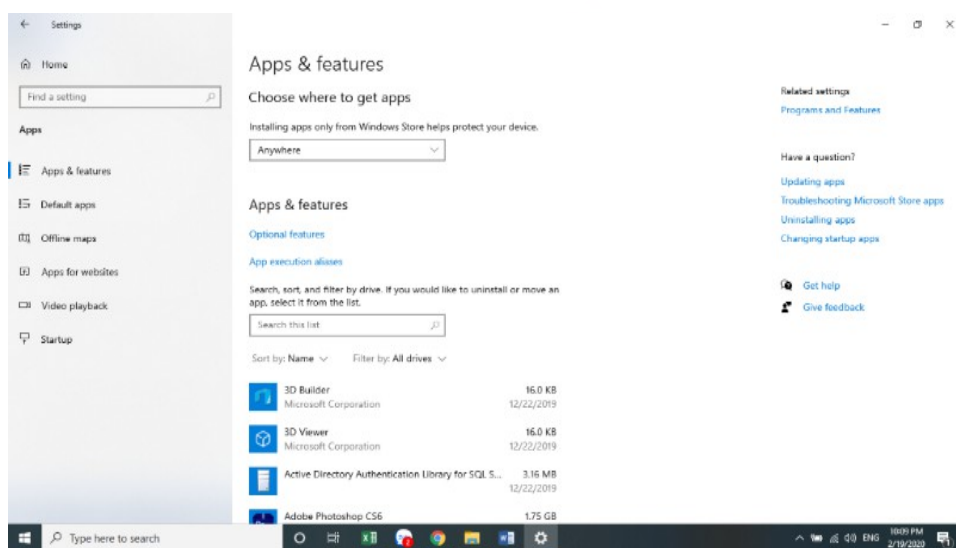
Để cài đặt chương trình vào máy tính trước tiên người dùng cần phải có tập tin cài đặt (thường có tên là setup.exe/install.exe). Ta double_click vào tập tin cần cài đặt và làm theo các hướng dẫn. Thông thường ở các bước cài đặt chương trình sẽ hỏi nơi để cài đặt (mặc định sẽ cài vào thư mục C:\Program Files\), các lựa chọn cài đặt (cài đặt toàn bộ các tính năng hay chỉ

chọn một vài tính năng), nhập vào thông tin bản quyền phần mềm (thường là product key hoặc serial, email...) để chương trình kiểm tra. Khi hoàn thành các bước chương trình sẽ bắt đầu quá trình cài đặt và hiển thị trạng thái cài đặt. Khi kết thúc quá trình cài đặt, một thông báo sẽ hiển thị để cho người dùng biết quá trình cài đặt thành công hoặc thất bại.

3.2. Gỡ bỏ phần mềm

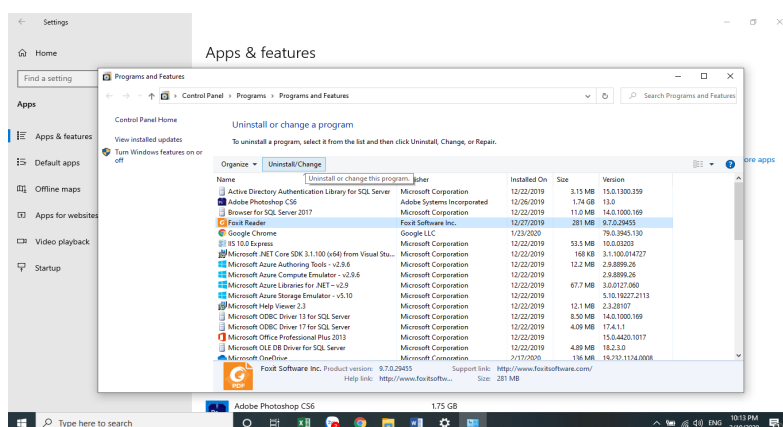
+ Trên Windows 10:

Bước 1: Click vào Start → Settings → Apps, xuất hiện hộp thoại.

Hình 1.14. Hộp thoại Apps & feature

Bước 2: Chọn Programs and Features → xuất hiện hộp thoại:

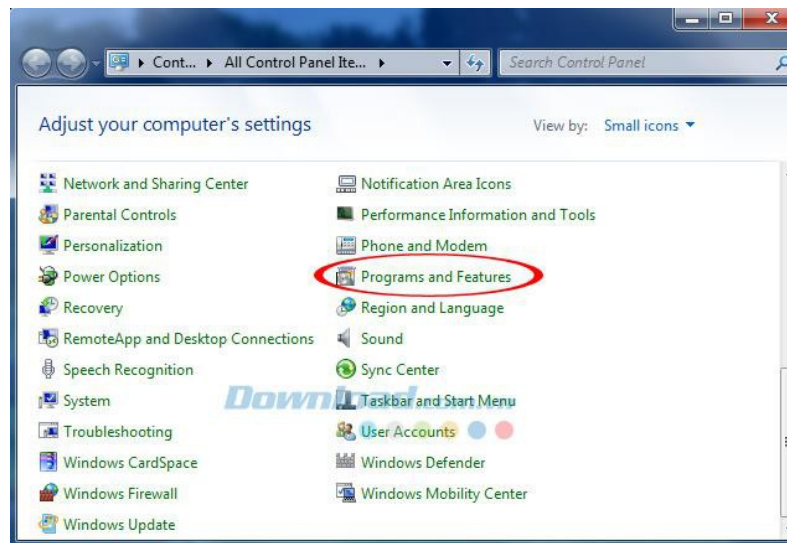

Hình 1.15. Hộp thoại Programs and Features trên Win 10

Bước 3: Chọn phần mềm cần gỡ bỏ → bấm Uninstal/Change.

+ Trên Windows 7:

Bước 1: Click vào Start → Control Panel → Program and Features, xuất hiện hộp thoại.

Hình 1.15. Hộp thoại Programs and Features trên Win 7

Bước 2: Chọn mục Program and Features, cửa sổ có tên **Uninstall or change a program** xuất hiện (trong này sẽ hiển thị toàn bộ các Ứng dụng, phần mềm đang cài đặt trên máy tính).

Bước 3: Chọn phần mềm cần gỡ bỏ → bấm Uninstal/Change

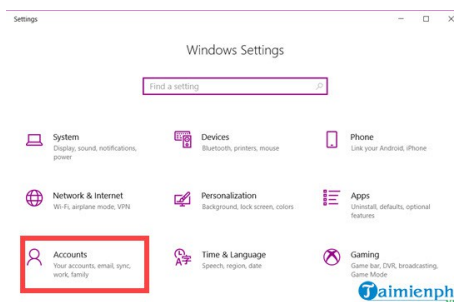
Hình 1.16. Chọn phần mềm cần gỡ bỏ cài đặt

4. User Accounts

*** Trên Windows 10:**

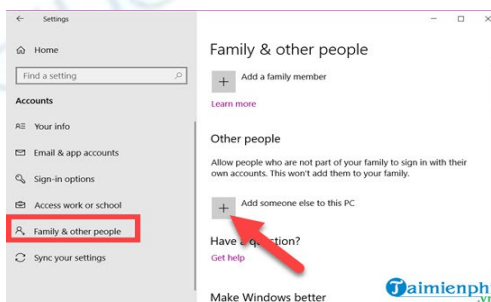
+ Tạo tài khoản:

Bước 1: Click vào Start → Settings → Accounts

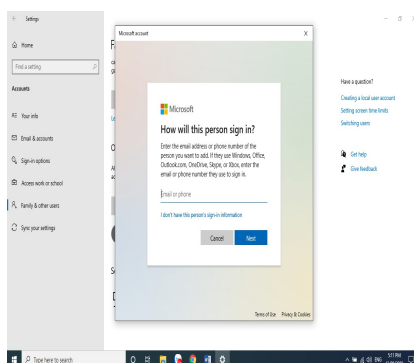
Hình 1.17. Tùy chọn Accounts trong hộp thoại Windows Setting

Bước 2: Trong mục Accounts, chọn Family & other people → Add someone else to this PC.

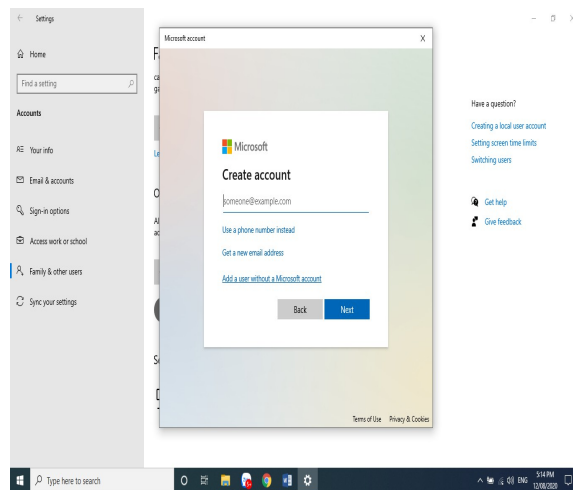
Hình 1.18. Thêm Accounts mới

Bước 3: Chọn I Don't have this person's sign-in information (để có thể tạo không giới hạn tài khoản ngay cả khi Windows 10 không kết nối mạng).

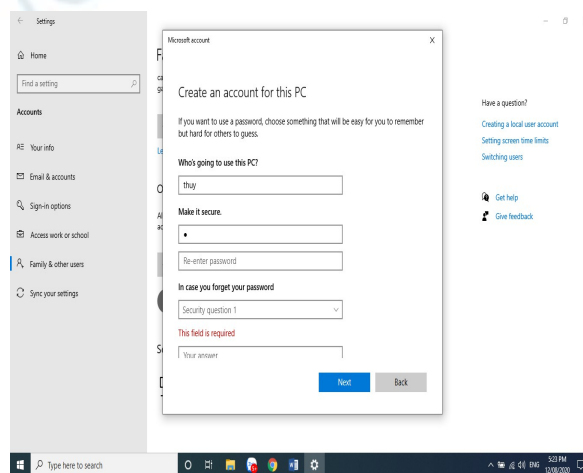
Hình 1.19. Tùy Chọn I Don't have this person's sign-in information

Bước 5: Chọn Add a user without a Microsoft Account (cách tạo tài khoản Offline).

Hình 1.20. Tùy chọn Add a user without a Microsoft Account

Bước 6: Nhập tên user và mật khẩu 2 lần liên tiếp, và lựa chọn 3 câu hỏi bất kỳ và tự trả lời, 3 câu hỏi này sẽ được sử dụng để giúp lấy lại mật khẩu trong trường hợp quên mật khẩu → Next.

Hình 1.21. Nhập tên và mật khẩu cho tài khoản mới

Bước 7: Tài khoản mới đã xuất hiện trong phần Family & other people → chọn Change accounts type hoặc khởi động lại máy tính để vào User mới.